

Cirkulärnr: 1993:49
Diariernr: 1993:0431
Handläggare: Lena Dalman
Ingegärd Hilborn
Avdsek: J Civilrätt
Datum: 1993-03-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: Årningar i aktiebolagslagen rörande bundna aktier
och bosättningskrav

Ändringar i aktiebolagslagen rörande bundna aktier och bosättningskrav

I SFS 1992:1238 har ändringar i aktiebolagslagen gjorts, som rör reglerna om bundna aktier och om krav på bosättning för vissa bolagsfunktionärer. Reglerna är en följd av Sveriges godkännande av EES-avtalet, varvid vissa ändringar är beroende av att avtalet blir giltigt.

BUNDNA AKTIER

Reglerna om bundna aktier återfanns i 17 kap aktiebolagslagen. Genom lagändringen har hela detta kapitel upphävts från och med den 1 januari 1993 oberoende av EES-avtalets formella giltighet. Det är alltså inte längre möjligt att ta in s k utlänningsförbehåll i bolagsordningar. Enligt särskild övergångsbestämmelse har befintliga förbehåll i bolagsordningar om bundna aktier upphört att gälla från och med den 1 januari 1993.

Rent praktiskt innebär de nya reglerna följande.

- Vid nybildning av aktiebolag skall inga utlänningsförbehåll tas med.
- Vid ändring av bolagsordningar nu eller i framtiden bör befintliga utlänningsförbehåll tas bort.

Upphävandet av 17 kap har medfört följdändringar i aktiebolagslagen av innebörd att hänvisningar till bestämmelser i 17 kap har slopats i

- 3 kap 2 § (om överlåtelse och förvärv av aktie),
- 4 kap 5 § och 5 kap 4 § (om nyemission och emission av skuldebrev),
- 13 kap 4 § (om likvidationsgrund),
- 18 kap 4 § (om patent- och registreringsverkets underrättelse) samt
- 19 kap 1 § (om straffsanktioner).

Vidare har 18 kap 7 § kompletterats med en regel om att man hos Regeringen får överklaga Kommerskollegiums beslut om dispens från bosättningskravet för särskilt förordnade ställföreträdare och firmatecknare enligt 8 kap 11 §.

REGLER OM BOSÄTTNING

I aktiebolagslagen uppställs för närvarande krav på bosättning i Sverige för stiftare, VD, vice VD samt minst hälften av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och likvidatorer. Dessa regler är genom lagändringen på väg att ersättas med ett krav på bosättning inom EES-området. Reglerna träder dock inte i kraft förrän den dag regeringen bestämmer. Någon sådan dag är - med hänsyn till EES-avtalets fördröjning - ej bestämd. De gamla reglerna gäller alltså fortfarande.

Eftersom kravet på bosättning i Sverige är på väg att försvinna kommer samtidigt en ny regel att införas som innebär att om bolaget inte har någon här i landet bosatt ställföreträdare, styrelsen måste bemyndiga en i Sverige bosatt person att på bolagets vägnar ta emot delgivning (8 kap 11 § sista st). Denna regel har inte heller trätt i kraft ännu, utan först den dag regeringen bestämmer.

Förarbetena till lagändringarna återfinnes i prop 1992/93:68 och bet. 1992/93:LU 14.

LOKALDEMOKRATIKOMMITTÉNS FÖRSLAG

Kommittén föreslår i delbetänkandet Handlingsoffentlighet hos kommunala företag (SOU 1992:134) att kommunala företags beslut att vägra lämna ut handling skall kunna överklagas enligt de regler i sekretesslagen som gäller för kommunen. Företag som omfattas av förslaget är aktiebolag där kommunen äger mer än nio tiondelar av aktierna eller andra företag t ex stiftelser där kommunen har ett bestämmande inflytande. Sådana företag inordnas helt i tryckfrihetsförordningens och sekretesslagens regelsystem genom ett tillägg i sekretesslagen. Härmed jämföras företagen med myndigheter när det gäller frågan om handlings offentlighet och möjligheten att överklaga ett företags beslut att vägra lämna ut handlingar. För övriga företag föreslås inga ändringar i förhållande till vad som nu gäller vilket innebär att i dessa skall den nuvarande fakultativa handlingsoffentligheten i kommunallagen gälla.

Kommittén föreslår också förstärkt sekretesskydd för vissa uppgifter hos de kommunala företagen. Sekretesskyddet för uppgifter om villkoren i slutna avtal i affärsverksamhet dvs avtal om förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet föreslås förlängt från två till fem år. Vidare föreslås att sekretess skall gälla för uppgifter om hyresgästers personliga förhållanden hos de kommunala bostadsföretagen. Av konkurrensskäl föreslås också sekretesskydd för bl a de uppgifter om enskilda energiabonnenter och lokalhyresgäster som finns hos de kommunala företagen.

Vidare förslår kommittén att arkivlagen skall tillämpas på kommunala företag som omfattas av sekretesslagen.

Betänkandet remissbehandlas för närvarande. Kommunförbundets remissyttrande handläggs av Håkan Torngrén.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av Ingegärd Hilborn samt Håkan Torngrén (såvitt avser lokaldemokratikommitténs förslag), tfn 08-772 41 00

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Juridiska avdelningen

Curt Riberdahl

Ingegärd Hilborn